21 maj 2026

UKM/Uppströmsenheten
Liza Wellsjö

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, 031-64 74 00, gryaab.se

Rapport från Uppströmsenheten

Information om händelser från 2026-03-21 till 2026-05-18

Tillstånds- och anmälningsärenden enligt miljöbalken

Göteborg

Uppströmsenheten har lämnat synpunkter på samrådshandlingar avseende ett ärende gällande ansökan om ändringstillstånd för Sortera Materials AB. Ändringen avser möjlighet till avvattning av icke-farligt avfall.

Uppströmsenheten har yttrat sig över en anmälan om ändring från Volvo Cars Torslanda. Ändringen består av ombyggnation och ändring av verksamheten i TU. En skillnad är att Volvo Cars (Technical support, Emballagehantering, Logistik samt Product Experience) blir ny verksamhetsutövare. Befintlig måleribox, ugn samt tvättboxar kommer att finnas kvar, men ett mindre antal bilar kommer att hanteras. I verksamheten kommer bilar att iordningställas inför testkörning, fotografering och utställning.

Härryda

Miljö- och bygglovsnämnden i Härryda har fattat ett beslut om att förelägga Härryda Karlsson Korv AB med vite. Verksamheten ska dels genomföra en provtagning av utgående processvatten och dels redovisa fettavskiljarens dimensionering i förhållande till den faktiska belastningen. Uppströmsenheten har yttrat sig över beslutet och ställer sig bakom det.

Övriga uppströmsärenden

Göteborg

Uppströmsenheten har tidigare i samband med deltagande på tillsynsmöte framfört önskemål om provtagning av PFAS i sanitärt vatten vid Säve Flygplats. Detta då man tidigare konstaterat inläckage på sanitära ledningar. Tillsynsmyndigheten har varit på återbesök och konstaterat att verksamheten inte genomfört provtagning på eget bevåg och kommer därför gå vidare med beslut där man ställer krav på provtagning.

Länsstyrelsen har uppföljningsmöten med Volvo Cars anläggning i Torslanda varje vår och höst. Uppströmsenheten deltog vid vårens möte den 6 maj.

Uppströmsenheten har svarat på flera remissärenden från Göteborg Stad gällande bedömning av befintliga oljeavskiljare. Det är alltid bäst om vi får möjlighet att yttra oss över vald oljeavskiljare innan den installeras. Om Vi bedömer att den inte har tillräcklig kapacitet är det då lätt att byta ut den mot en som har det. Att byta ut en avskiljare som redan ligger i marken blir mer kostsamt för verksamhetsutövaren/fastighetsägaren.

Uppströmsenheten har svarat på förfrågan från miljöförvaltningen i Göteborg kring vilka utsläpp av PAH som kan tillåtas i utsläpp från en livsmedelsverksamhet med rökeri. I det här fallet Tasty Food.

Kretslopp och vatten har tidigare inkommit med förfrågan kring att, till Ryaverket, släppa en mindre volym delvis renat lakvatten som idag vid högflödestillfällen bräddar direkt till recipient. Uppströmsenheten har tidigare begärt mer information kring föroreningshalter/mängder i detta lakvatten och om detta kan påverka Ryaverkets slam. Kretslopp och vatten har nu inkommit med mer information i ärendet. Fler avstämningar med KoV kommer att göras framöver innan slutligt beslut fattas.

Uppströmsenheten har deltagit vid miljöförvaltningens tillsynsbesök hos Estrella som fick ett nytt tillstånd i december och planerar att ta det i anspråk i sommar. Estrella jobbar sedan några år tillbaka aktivt med att minska halten fett i utgående vatten. Detta efter påtryckningar från Uppströmsenheten. De angriper problemet bland annat genom kontinuerlig utbildning av personalen och mer konkret genom byte av ventiler för att minska risken för oönskade utsläpp. De uppfyller fortfarande inte sitt nuvarande villkor

på 120 kg totalfett/dygn som årsmedel men de senaste 3-4 åren har årsmedel sänkts från ca 250 kg till 121 kg 2025.

Uppströmsenheten har även haft det årliga Revaq-mötet med Gryaab. Ett möte där vår egen produktionsavdelning bland annat får redovisa Gryaabs arbete med utfasning av kemiska produkter som innehåller oönskade ämnen samt vilken mängd tungmetall vi själva tillför slammet genom tillsats av insatskemikalier.

Kungälv

Uppströmsenheten har svarat på en remiss från bygglov i Kungälv gällande planerad livsmedelsindustri (beredning av fisk). Då bygglovet innehåller mycket knappa uppgifter om verksamhetens omfattning och miljöpåverkan har vi begärt kompletterande information när detta är möjligt i ett senare skede för att då ha möjlighet att ställa vidare krav.

Uppströmsenheten har haft avstämningsmöte med Swedish match i Kungälv avseende krav på utsläpp till vatten. Verksamheten har tidigare vidtagit åtgärder för att sänka kadmiumhalter samt åtgärda avvikande pH. Kadmiumhalterna är nu låga och pH är mer regelbundet inom gränsvärdena, men fortsätter att avvika något utanför intervallet.

Mölndal

Uppströmsenheten har fört en dialog med labbet TreeToTextile i Mölndal gällande eventuellt utsläpp av processvatten från bl.a. disk av utrustning. Vi har ställt krav på provtagning av utgående vatten av metaller och microtox för att kunna bedöma om vattnet kan släppas till spillvattennätet.

Uppströmsenheten har i samråd med miljöförvaltningen lämnat synpunkter på tankning av bussar i tvätthall samt anslutning till gemensam oljeavskiljare mellan verkstad och tvätthall vid verksamheten Keolis. Vi har ställt krav på pluggning av anslutning från verkstaden, vilket nu är utfört av verksamheten. Gällande tankning i tvätthallen så har vi angett att detta är fortsatt tillåtligt då verksamheten kommer att upphöra i samband med byggnation av järnväg senast 2030. Verksamheten har vidtagit erforderliga skyddsåtgärder och det finns i dagsläget ingen rimlig lösning för att tanka fordonen vid annan depå.

Lerum

Uppströmsenheten har fört en dialog med VA i Lerum gällande problem med fluktuationer av pH vid verksamheten Credins. Värdet har varierat stort i samband med tillfällig ombyggnation och det finns risk för att detta orsakat skador på kommunala ledningar. VA önskar bli informerade om när verksamheten är i normaldrift igen för att då ta beslut om eventuell filmning av rören.

Härryda

Uppströmsenheten har även fört en dialog med miljöförvaltningen i Härryda kommun gällande verksamheten Leja Touring. Verksamheten som genomför tvätt av bussar har bland annat uppvisat bristande rutiner gällande lagring av kemikalier och hantering av golvskurvatten. Vi har återkopplat med krav på att omhänderta golvskurvatten från verkstadsytor som avfall samt krav på annan hantering av kemikalier i utrymmen med golvbrunnar som är anslutna till kommunalt spillvattennät.

Utsläpp

Sedan 30 april har vi på inkommande vatten fått regelbundna larm för pH-toppar. Varje dygn får vi en topp som är relativt snabbt övergående någon gång under sen eftermiddag/kväll/natt. Processingenjörerna har inte kunnat hitta någon naturlig förklaring och Uppströmsenheten har sedan vi blev informerade den 12 maj arbetat med att försöka spåra en möjlig källa bland anslutna verksamheter. Källan tycks vara Lackarebäck och deras tömning av kalkslurry. Detta är något som ingår i deras dagliga rutiner så varför det ger utslag på Ryaverket nu är ännu oklart. Dessa relativt små pH-toppar utgör dock ingen påverkan på reningsprocessen eller anläggning.

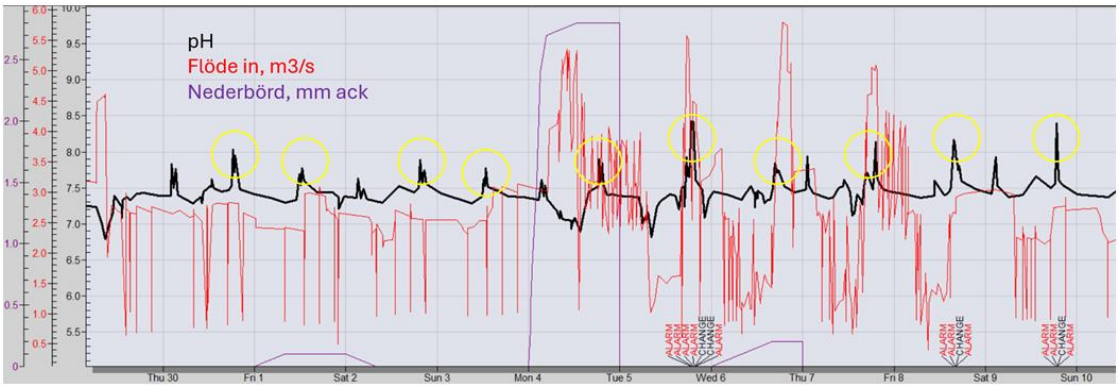

Övrigt

Uppströmsenheten har hjälpt en student från Lunds universitet med sitt examensarbete. Vi har svarat på frågor om hur utsläpp av olja potentiellt kan påverka Ryaverket med fokus på den biologiska reningen samt vilka krav vi ställer på anslutna verksamheter.

Uppströmsenheten har färdigställt insamling av uppgifter på utsläppsmängder från anslutna fordonstvättar. Arbetet har inneburit en omfattande informationsinsamling och ger oss nu en bättre bild av hur mycket metaller som fordonstvättar bidrar med i vårt inkommande vatten.

I april träffades uppströmsenheterna på Gryaab, SVOA, Käppala och VA SYD för ett digitalt storstadsmöte. Där diskuterade vi bland annat riktlinjer för fordonstvättar, krav på bryggerier, revaqregler och släckvatten från biltunnlar.

Uppströmsenheten har under perioden hållit i ett par uppskattade studiebesök för miljövetarstudenter från Göteborgs Universitet.

Vi har bidragit i arbetet med Gryaabs svar på remissen gällande Naturvårdsverkets förslag till implementering av Avloppsdirektivet.

Under april har Uppströmsenheten arbetat med den årliga rapporteringen till Revaq i VASS. Där rapporterar vi bland annat uppgifter om innehållet i slam, vilka metaller vi behöver prioritera i vårt arbete, identifierade kadmiumkällor och oönskade ämnen som anslutna verksamheter nu plockat bort från sin process.

Uppströmsenheten har bidragit med rutiner och erfarenheter om hur vi arbetar till Lumires (Luleå ARV) kommande utveckling av sitt uppströmsarbete.